

en de Provinciale Commissie van Geneeskundig Toezicht van Zuid-Holland in 1832 al op het gevaar voor de volksgezondheid. Zij hanteerden een miasmatische theorie, dat wil zeggen dat zij de oorzaak van allerlei ziekten zagen in de kwalijke dampen - de miasmen - uit rottende stoffen in bodem, lucht en water. Daarom waarschuwden zij voor de uitdamping die de stilstaande en vervuilde binnenwateren verspreidden. Waterverversing werd dan ook als een probaat geneesmiddel gezien¹²).

Op 5 juli 1838 vroegen B. en W. van Rotterdam de aandacht van Dijkgraaf en Hoogheemraden van Schieland voor het verontreinigde water van de Rotte. Volgens het stadsbestuur had deze rivier uitdamping die zeer nadelig waren voor de gezondheid van de inwoners van Rotterdam¹³). B. en W. baseerden deze bezorgdheid op klachten van burgers en op eigen waarnemingen, maar mogelijk is ook het oordeel van sommige medici van invloed geweest. In hun antwoord van 20 december 1838 weten Dijkgraaf en Hoogheemraden de slechte staat van het water in de stad echter terecht niet alleen aan de rivier de Rotte, 'maar veeleer en alleen aan de onreinheid der in de binnengrachten stilstaande wateren'¹⁴). Dijkgraaf en Hoogheemraden schreven - evenals het stadsbestuur - de beste oplossing te zien in het zo veel en zo vaak mogelijk inlaten van vers Maaswater in de binnenstad. Toch hadden zij zich in eerste instantie op een tweetal andere opties geconcentreerd. Optie I had de bedoeling om via de ten noorden van de stad gelegen Hooge Boezem de binnenstad van 'vers' Rottewater te voorzien. Optie II beoogde door middel van een afsluiting van de Rotte 'de stad geheel op zich zelve te brengen'. De Rotte zou dan bij de Oostpoort een nieuwe monding moeten krijgen. Hierdoor zou een scheiding worden aangebracht tussen de waterhuishouding van de binnenstad en de boezems van Schieland, in dit geval de Rotteboezem. Daarmee werd in de discussie over de waterverversing van Rotterdam een element geïntroduceerd dat enkele jaren later in het 'Waterproject' zou terugkeren. Bij nader inzien echter bleken aan beide opties vele bezwaren te kleven, niet in het minst vanwege de hoge kosten die ermee waren gemoeid.

Daarom stelden Dijkgraaf en Hoogheemraden terug te zijn gekomen op de al langer bij hen levende gedachte dat het mogelijk moest zijn om de bestaande waterwerken te verbeteren en daardoor tot een oplossing van de problemen te komen. Vanuit deze gedachtengang presenteerden zij het stadsbestuur van Rotterdam